

Politieke Markt

Zitting van 19 mei 2020
Beleid en Uitvoering - Samenleving en
Ontwikkeling

Reactie op ontwerp-PIP De Wieden - besluitvormen

Auteur

Petra Wagenaar

Portefeuillehouder

T. Bijl

Samenvatting

De provincie Overijssel wil de komende jaren nieuwe natuur ontwikkelen. Dat raakt de belangen van inwoners en (agrarische) ondernemers. Voor deze functieverandering moet het bestemmingsplan worden gewijzigd. De provincie is daarvoor het bevoegd gezag (via een Provinciaal InpassingsPlan/ PIP). Op grond van artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) moet de gemeenteraad vóór het vaststellen van een PIP worden gehoord.

Het ontwerp-PIP De Wieden heeft van 24 maart 2020 tot en met 4 mei 2020 ter inzage gelegen en de provincie heeft de gemeenteraad gevraagd te reageren. Vooruitlopend op een inhoudelijke reactie is op 1 april jl. een pro forma zienswijze ingediend, dit om een eventuele rechtsgang te borgen.

In twee werkvergaderingen (2018 en 2019) en de Politieke markt van 8 oktober 2019 is de gemeenteraad betrokken bij de opstelling van dit ontwerp-PIP. Op basis van deze besprekingen adviseren wij u om twee aandachtspunten nog eens expliciet te benoemen in een reactiebrief. Deze aandachtspunten passen bij een advies en zijn geen grond voor een zienswijze. We adviseren u daarnaast de pro forma zienswijze in te trekken.

Beschrijving

Inleiding

De provincie Overijssel wil de natuur in de Natura2000-gebieden De Wieden en Weerribben herstellen en versterken. Doel is om de bijzondere plant- en diersoorten te behouden en om het gebied weerbaarder te maken tegen de uitstoot van stikstof, waardoor op termijn weer nieuwe economische kansen ontstaan. De provincie heeft daartoe het programma Ontwikkelopgave N2000 opgesteld en werkt daarin samen met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, LTO, waterschap Drents Overijsselse Delta en de gemeenten Steenwijkerland en Zwartewaterland. De samenwerking krijgt vorm via verschillende ambtelijke werkgroepen waarin de gemeente is vertegenwoordigd en in de Bestuurlijke Adviesgroep (BAG) waarin wethouder Bijl namens de gemeente zitting heeft.

Voor het ontwikkelen van nieuwe natuur moet het bestemmingsplan worden gewijzigd. De gemeente Steenwijkerland heeft de provincie verzocht de bevoegdheid voor het vaststellen van deze bestemmingsplannen over te nemen. De provincie heeft daartoe als eerste een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) De Wieden opgesteld. Dit ontwerp-PIP heeft van 24 maart 2020 tot en met 4 mei jl. ter inzage gelegen. De provincie heeft een samenvatting gemaakt van de ter inzage liggende documenten (zie bijlage). Op grond van de Wro wordt de gemeenteraad over dit ontwerp-PIP gehoord.

Voorstel

Voorgesteld wordt om:

1. In reactie op het ontwerp-PIP De Wieden, de provincie Overijssel een aantal aandachtspunten voor te leggen conform bijgaande brief.
2. De op 1 april 2020 ingediende pro forma zienswijze in te trekken.

Argumenten

1. De werkvergadering van 7 april 2020 over het ontwerp-PIP is komen te vervallen; we hebben dit advies gebaseerd op de eerdere besprekingen in de raad.

Door de Coronamaatregelen is de werkvergadering van 7 april 2020 geannuleerd. Het was de bedoeling in deze werkvergadering u te informeren over het ontwerp-PIP en u de gelegenheid te geven hierover vragen te stellen. Bij het opstellen van dit advies zijn we nu uitgegaan van eerdere besprekingen.

In een werkvergadering op 31 oktober 2018 heeft u kennis gemaakt met de Ontwikkelopgave Natura2000 en het voorontwerp van het PIP De Wieden. Na een presentatie van de provincie over achtergrond en stand van zaken heeft u aan verschillende tafels concrete vragen gesteld over leefbaarheid, landbouw, natuurbeheer en cultuur. De provincie Overijssel en de partners LTO, Natuurmonumenten en SBB waren aanwezig om vragen te beantwoorden en zaken toe te lichten. U heeft in deze werkvergadering aangegeven nauw betrokken te willen blijven bij de vervolgstappen in het traject. In een op 13 november 2018 aangenomen motie heeft u het college verzocht om de gemeenteraad vooraf te betrekken bij het concept-PIP.

U heeft dit verzoek in de werkvergadering van 28 mei 2019 nog eens bevestigd. In deze werkvergadering heeft u kennis genomen van de hoofdlijnen van het Ontwerp-PIP en de hoofdpunten uit de reacties van de insprekers op het Voorontwerp.

We hebben uw raad in de Politieke markt op 8 oktober 2019 om advies gevraagd over onze bestuurlijke opstelling in de BAG. Vraag aan de raad was welke aandachtspunten portefeuillehouder Harmsma moest betrekken bij zijn advies in de BAG over het ontwerp-PIP. Onze aandachtspunten in de BAG tot nu toe waren:

1. Zorgvuldig omgaan met belangen van inwoners en ondernemers.
2. Niet méér doen dan noodzakelijk.
3. Inzetten om vrijwilligheid.

In de Politieke markt van 8 oktober 2019 heeft u geen nieuwe aandachtspunten naar voren gebracht. Uw vragen en zorgen van gingen met name uit naar punt 1 en 3.

Ad 1. Over de zorgvuldigheid van het proces heeft u vooral beeldvormende vragen gesteld. Deze vragen zijn voorgelegd aan de provincie en de provincie heeft de vragen in een notitie beantwoord (zie bijlage bij dit voorstel).

Ad 3. U heeft uw zorg uitgesproken over de eventuele inzet van onteigening. Uw beeld was dat onderhandelingen stroef gaan en dat er veel op de sector af komt. Zolang de landinrichting speelt is onduidelijk welke percelen met onteigening moeten worden verworven. In de BAG hebben we uw zorg op dit punt meegegeven en het advies om maximaal in te zetten op vrijwilligheid.

2. We hebben ons in de bestuurlijke adviesgroep (BAG) tot nu toe positief opgesteld, maar wel steeds aandacht gevraagd voor een zorgvuldige proces.

De provincie is verantwoordelijk voor het nemen van natuurmaatregelen, zoals beschreven in het Natura2000-Beheerplan (vastgesteld mei 2017). Deze maatregelen moeten op grond van landelijke wetgeving worden gerealiseerd. De beleidsvrijheid is derhalve beperkt. Daarbij komt dat de gemeente de bevoegdheid om het bestemmingsplan vast te stellen aan de provincie heeft overgedragen. Dit beperkt de rol van de gemeente tot die van adviseur.

In twee werkvergaderingen (oktober 2018 en mei 2019) en in de Politieke markt van 8 oktober 2019 heeft u kennis kunnen nemen van de maatregelen en het voorontwerp PIP. U heeft hierbij een aantal vragen en aandachtspunten naar voren gebracht.

We hebben in het voortraject in de BAG steeds positief geadviseerd maar wel uw vragen en aandachtspunten daarbij ingebracht. In de laatste bijeenkomst van de BAG, waarin bestuurlijk advies is gevraagd op het concept van het ontwerp PIP, waren alle partners unaniem positief.

3. De benodigde verwerving van gronden blijft een aandachtspunt.

Met deze planologische procedure wordt het mogelijk de voorgenomen natuurmaatregelen te realiseren. Maar daarvoor moeten dan wel de gronden beschikbaar zijn. Vanaf de start van het project zet de provincie zich er voor in om de benodigde gronden beschikbaar te krijgen via de door de provincie vastgestelde interventieladder. De voorkeur heeft zelfrealisatie, dan minnelijke schadeloosstelling, tot de uiterste stap van onteigening. Als tussenstap is afgesproken om via de Landinrichting Vollenhove-Blokszijl zoveel mogelijk grond vrij te ruilen voor het realiseren van de natuurmaatregelen. Dit is al voor een groot deel gelukt en de Landinrichting is nog niet afgerond. Maar de beide sporen wachten niet op elkaar; de besluitvorming over het PIP en de aktepassering van de Landinrichting houden hun eigen tijdsplan. Wel heeft de provincie uitgesproken dat het eventuele onteigeningsspoor niet eerder wordt ingezet dan dat de aktepassering van de ruilverkaveling gereed is.

Wij adviseren u in uw reactiebrief aan te geven dat u de eventuele inzet van het onteigeningsinstrument zeer ongewenst vindt. Om het proces op dit punt nauwlettend te kunnen volgen adviseren wij u in de brief te vragen om informatie over de provinciale vervolgstappen na aktepassering.

4. De zorgvuldigheid in procedure en belangenafweging blijft een aandachtspunt.

Met het realiseren van de natuurmaatregelen zijn, direct en indirect, belangen van inwoners en ondernemers gemoeid. In de werkvergaderingen in oktober 2018 en mei 2019 heeft u er bij de provincie aangedrongen op een zorgvuldige benadering van inwoners en ondernemers en een zorgvuldige afweging van belangen. In deze werkvergaderingen was de provincie aanwezig om uw vragen hierover te beantwoorden. Ook in de Politieke markt van 8 oktober 2019 heeft u vragen gesteld op dit punt. De provincie heeft uw vragen in bijgaande notitie beantwoord. U heeft aangegeven ook kennis te willen nemen van de zienswijzen op het ontwerp-PIP en de beantwoording daarop van de provincie. De provincie geeft in de notitie aan dat de indieners van een zienswijze voorafgaand aan de Provinciale Statenvergadering het antwoord op hun zienswijze ontvangen. Dit zodat zij bij de Staten eventueel hun bezwaren kunnen toelichten. Op datzelfde moment kunt u ook de reactienota ontvangen, als u dat wenst. Wij adviseren u in uw reactiebrief deze wens aan te geven.

5. In de pro forma zienswijze staat dat de raad kan besluiten de zienswijze in te trekken.

Het ontwerp-PIP lag ter inzage van 24 maart 2020 tot en met 4 mei jl. O.a. vanwege de Coronamaatregelen was het niet mogelijk om vóór 4 mei inhoudelijk op het ontwerp-PIP te reageren. We hebben hierover overleg gevoerd met de provincie. Voorstel was om een pro forma zienswijze in te sturen. De waarde van een pro forma zienswijze is dat we binnen de gestelde termijn reageren en dat de zienswijze daarmee ontvankelijk is. Het was van belang om dit juridisch zeker te stellen, met

name als we beroep in wilden stellen bij de Raad van State. De Raad van State toetst ook op ontvankelijkheid van de zienswijze. De pro forma brief is in overleg met de provincie opgesteld. Een afschrift van deze brief hebben wij u doen toekomen.

Met de pro forma zienswijze ligt de uiteindelijke afweging nog steeds bij uw raad. Op basis van bovenstaande inhoudelijke argumenten adviseren wij u de zienswijze in te trekken.

6. De aandachtspunten hebben geen betrekking op de inhoud van het ontwerp-PIP en zijn geen beroepsgrond.

De onderwerpen die door u in eerdere stadia zijn benoemd hebben vooral betrekking op het doorlopen van het proces. Niet zozeer op de inhoud van het inpassingsplan. U heeft aangegeven vooral betrokken te willen blijven bij de wijze waarop de provincie omgaat met de belangen van inwoners en ondernemers. Dit is op zichzelf geen reden voor het indienen van een zienswijze en kan bij een eventueel daarop volgende stap ook geen beroepsgrond zijn die door de gemeente wordt aangevoerd. Hetzelfde geldt voor uw wens om nadrukkelijk aan te geven geen voorstander te zijn van het inzetten van het ultieme grondverweringsinstrument, de onteigening. Hoewel het goed is deze boodschap nog eens helder te formuleren in een advies van uw raad aan Provinciale Staten is ook dit geen zienswijze op het inpassingsplan zelf, maar op de manier waarop de uitvoering ter hand wordt genomen.

Kanttekeningen en risico's

In het voortraject is afgesproken dat de provincie Overijssel in een werkvergadering van uw raad het ontwerp-PIP zou presenteren. U heeft dit aanvankelijk geagendeerd op 7 april jl, maar door de Coronamaatregelen is deze vergadering komen te vervallen.

Duurzaamheid en social return

Niet van toepassing.

Financiële toelichting

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Participatie en communicatie

Niet van toepassing.

Uitvoering en planning

Niet van toepassing.

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit om:

1. In reactie op het ontwerp-PIP De Wieden, de provincie Overijssel een aantal aandachtspunten voor te leggen conform bijgaande brief.
2. De op 1 april 2020 ingediende pro forma zienswijze in te trekken.